

Sürdürülebilir modanın öncüsü

Moda arenasında "ileri dönüşüm" alanındaki çalışmalarıyla bilinen Aslı Filinta Demir, trendlere uymak yerine zamansız tasarımlar yarattıklarını dile getiriyor.

Yasin Buğra Levent

Koleksiyonlarında kıyafetlerden çok hikâyelere odaklanan ve kendi yaratıcılığını keşfetmek adına çeşitli denemeler yaptığı belirten Aslı Filinta Demir, tasarım dilini oturtmanın uzun sürdüğünü belirtiyor. Yetenekli tasarımcı ile sürdürülebilir moda ve sektörün geleceğine dair konuştuk.

Modaya olan tutkunuzu mesleğiniz hâline ne zaman getirdiniz?

Aslında modaya hiçbir zaman tutkulu olmadığımı, hep renklere ve yeni fikirlere çekildiğimi yeni anladım. O yıllarda Parsons The New School'da okumak, New York'a taşınmak için oldukça moda bir bahaneydi. Parsons'da sadece kendi öğrenmek istediğim dersleri aldım hatta sonra aldığım her dersi de geri bıraktım. Ben yaparak ve bizzat yanarak öğrenmeyi tercih edenlerdenim. Moda tasarım okumadığım için de nasılsa kimse beni işe almaz diye hiç iş başvurusu yapmadım ve New York'ta markamı kurdum. Ekonomi okumuş olmam, moda sektöründe arz ve talep eğrisinin dikiş tutturmasını anlamam adına çok faydalı oldu! Bu macera böyle başladı.

Tasarımlarınızı nasıl tanımlıyorsunuz?

Kendi tarihimi, kültürümü, köklerimi araştırmak, içlerinde beynimde bir kıvılcım yaratan hikâyeleri ve renkleri bulmak beni bu yoğun tempolu işe bağlayan noktalar. Koleksiyonlarımda kıyafetlerden çok hikâyelere odaklandığım ve yaratıcılığımı keşfetmek adına türlü türlü denemeler yaptığım için kendi dilimi oturtmak uzun sürdü. Bugüne kadar çalıştığım herkesten "Aslı çok fazla fikrin var, böyle olmaz!" cümlesini duydum.

Yeni tasarımcılara birkaç ipucu verseniz bunlar neler olurdu?

Bilinen en eski yaşam formunun bulunduğu topraklardayız. Ne kadim bilgiler gizli, kimler geldi geçti buradan kim bilir... Bunları çıkarıp parlatmak çok kıymetli. Kalkıp da Hindistan'daki renk festivalinden esinlenmektense bize, bizim topraklarımıza ait hikâyeleri bulup, konuşup, anlatmayı, onları yeniden bu dünyaya sunmayı deneyebilirler. Ben hatta başka hiçbir yere bakmayın, derim. Mutlaka yaptıklarınızın kolektif bir fayda sağlaması, lokal bir hareket olması,

özünün kendi kıymetinden geçmesi lazım... Bana hep nasıl daha iyi stil sahibi olunur, diye soruyorlar. Şunu söylüyorum: “Stil sahibi olmanın kıyafetle bir alakası yok.” Daha çok kitap okuyup, daha çok film izlersen daha çok müzik dinleyip, daha çok sanat eseri görürsen yani yaşamın her formunu sindirerek yaşarsan işte o zaman gerçek stil sahibi olursun.

Duyarlı bir üretici olarak sürdürülebilirliği destekleyen yöntemleriniz neler?

Çevrim içi showroom’ları kullanmak, plastik kullanımını azaltmak, sezonları yani koleksiyon sayılarını azaltmak (bunun altında yatan mesaj aslında üretim adetlerini azaltmak), kumaş ve aksesuar malzemelerinde ziyarı önlemek için çözümler üzerinde çalışılabilir. Dries Van Noten öncülüğünde başlatılan, tasarımcı markalarının ve zincir mağazaların verdiği söz niteliğindeki bu açık mektubu bu linkten (<https://forumletter.org>) okuyabilir ve sektörde yer alıyorsanız bu sözün altına imzanızı atabilirsiniz.

Sürdürülebilir üretim konusunda marka olarak nasıl bir yol izliyorsunuz?

Mesela elimizdeki veya firmalardaki stok kumaşları kullanıyoruz. Zıyan olanı, ileri dönüştürüyoruz. Artık koleksiyon hazırlamıyoruz. Sezonlara göre çalışmıyoruz. Repete sipariş almıyoruz, üretim adetlerimizi sınırlandırdık. Uzun zamandır ihracat gönderilerinde plastik ve naylon kullanmıyoruz. İnternet siparişleri pet şişelerden dönüştürülmüş bez çantalarla gidiyor. Asla paket kâğıdı veya kutu kullanmıyoruz. Daha da çok eksliğimiz var ama üzerinde çalışıyoruz. Trendlere uymak yerine zamansız tasarımlar yapmaya çalışıyoruz.

Moda arenasında “ileri dönüşüm” felsefesini tanımlayabilir misiniz?

Upcycle “ileri dönüşüm” demek. “moda” ise başlı başına hatalı bir kelime çünkü “modası geçmek” üzerine kurulmuş bir sistem var. Modasının geçmesinin sebebi ise daha fazla tükettirmek. Sistemi anlayana kadar bir zaman geçiyor, sistemi anladıktan sonra ise kendini ve işini sürekli sorgulayan biri için sisteme uymak mümkün değil.

“Moda ve tekstil sektöründe sistemi yeniden düzenlemeye, hızlı tüketime yönlendiren trendleri, dolayısıyla sezonları sorgulayacak çözümsel yeniliklere ihtiyaç var.”

moda stil

Sizce dijital ortamda düzenlenen defileler bu işin ruhunu yansıtabiliyor mu?

Ben e-kitap yerine normal kitabı tercih eden, elimde tutarak kitabın kokusunu alarak okumayı seven bir jenerasyondanım ve bu yine de hayatın, yeni dünya düzeninin ihtiyaçları doğrultusunda evrildiğini anlamamıza sebep değil. Bizden önce de alışkanlıkların son turunu yaşayan insanlar oldu. Yani diyeceğim şudur ki canlı kanlının yerini bence hiçbir şey tutamaz.

Modanın geleceğine dair düşünceleriniz nelerdir?

Moda ve tekstil sektöründe ciddi çözümlere ihtiyaç duyuluyor. Sistemi yeniden düzenlemeye, herkesin üretmeden ve tüketmeden önce biraz daha düşünmeye, hızlı tüketime yönlendiren trendleri, dolayısıyla sezonları sorgulayacak çözümsel yeniliklere ihtiyacı var. Tasarım aşamasında çözüme

gidilmeli. Türkiye şu anda ihracat şampiyonu olabilir ancak ürünün kalitesini ve tasarımla katma değerini artırarak ihracat yapıyor olmak asıl değeri yaratacaktır.

Design Week Türkiye 2021 hakkında neler düşünüyorsunuz?

Salonu taşıyan genç ruhların/öğrencilerin, dört gözle dinlediklerini ve sorular sorup, paneli bitirmek istemeyişlerini görmek beni hem çok mutlu etti hem de onlarla daha da çok bir araya gelmemiz gerektirdiğini düşündürdü. Profesyonel iş insanları ve köklü markalar da onlarla daha çok bir arada olmalı. Çünkü biz çürümüş bir sistemin yıkılışını anlatırken onlar çözümlerle gelecekler. Bu köprüyü birlikte inşa edeceğiz. Değer yaratmayan işleri bırakıp, çözümlerle hızlıca yeni dünya düzenine adapte olacağız. Türkiye Tasarım Haftası her anlamda oldukça bilgilendirici ve motive ediciydi. TİM Başkanımız İsmail Güllü, Belma Ünal ve tüm ekibi yine yaratıcılık, sürdürülebilirlik ve ihracatı bir araya getirecek yeni formleri aradığımız harika bir tasarım haftasına imza attı. Bu işin bir parçası olduğum için çok onur duydum.